

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **R.**, so sídlom v **K.**, IČO: **X.**, zastúpenej JUDr. **M.**, advokátom so sídlom v **B.**, proti povinnej **L.**, bývajúcej v **D.**, o **vymoženie 61,28 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 9 Er 550/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 29. novembra 2013 sp. zn. 5 CoE 171/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená podala súdnemu exekútorovi návrh na vymoženie sumy 61,28 Eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu v Košiciach z 8. marca 2010 sp. zn. 2 C 1483/2009.

Okresný súd Levice uznesením z 27. júla 2011 č.k. 9 Er 550/2011-19 zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. **E.** o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V dôvodoch uviedol, že exekučným titulom je rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, ktorým bola povinnej uložená povinnosť na plnenie, pričom právny vzťah medzi účastníkmi vznikol na základe poistnej zmluvy č.. z 21. novembra 2007. Zmluvné strany sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Poukázal na príslušné články Smernice rady 93/12/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, § 52, § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka s tým, že predmetnou rozhodcovskou doložkou dochádza reálne k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Uviedol, že rozhodcovská doložka bola už v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou a ako taká bola už od

počiatku nezlučiteľnou s normami na ochranu spotrebiteľa ako aj s dobrými mravmi a teda neplatnou podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka a rozhodcovský rozsudok vydaný v tomto konaní nemôže byť riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Nitre uznesením z 29. novembra 2013 sp. zn. 5 CoE 171/2013 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Povinnej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Dospel k záveru, že odvolanie oprávnenej smeruje proti vecne správne uzneseniu súdu prvého stupňa, ktoré treba potvrdiť (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Uviedol, že rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne prvostupňový súd prioritne riešil bola otázka platnosti rozhodcovskej doložky. Rozhodcovská doložka nebola osobitne dojednaná, vyplýva zo štandardnej zmluvy, povinnej tak bola odňatá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom, čo predstavuje neodstrániteľnú podmienku. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu na konanie. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že ich náhradu úspešnej povinnej nepriznal, pretože jej žiadne odvolacie trovy nevznikli.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená. Navrhla uznesenia súdov nižších stupňov zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Namietala, že súdy jej nesprávnym postupom odňali možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). I keď sa v exekučnom konaní vo všeobecnosti nevykonáva dokazovanie, súdy predsa len vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi, avšak bez toho, aby nariadili pojednávanie a so zhromaždenými dôkazmi ju oboznámili. Tým ju v rámci dokazovania vylúčili z možnosti vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a tiež vysvetliť, ktoré z predložených listín v ich vzájomnej väzbe viedli k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy. Zároveň namietala odňatie možnosti pred súdom konať v súvislosti s nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolanie odôvodnila tiež tým, že súdy nižších stupňov svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a tiež, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie súdu (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

Povinná sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) skúmal najprv prípustnosť podaného dovolania a dospel k záveru, že v danej veci nie je prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v § 237 a § 239 O.s.p.

Prípustnosť dovolania podľa § 239 O.s.p.(v znení účinnom do 31. decembra 2014) v predmetnej veci neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska, a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, potvrdzujúce uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.

Dovolateľka namietala odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (v znení účinnom do 31. decembra 2014). Tvrdila, že k procesnej vade uvedenej v tomto ustanovení došlo tým, že súdy vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania, a teda bez jej účasti. Rovnako im vyčítala, že v súvislosti s tým jej znemožnili vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

V preskúmvanej veci bolo dovoláním napadnuté rozhodnutie, resp. rozhodnutia, vydané v štádiu exekučného konania, v ktorom exekučný súd posudzoval splnenie zákonom stanovených procesných predpokladov pre udelenie poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie.

Odvolací súd teda správne vychádzal z názoru, že v štádiu exekučného konania, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom, je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín a že v tomto štádiu exekučného konania súd nevykonáva

dokazovanie ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v § 122 až § 124 O.s.p. (porovnaj napr. 6 Cdo 1/2012).

Ak teda dovolateľka vyvodzovala existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. z toho, že súdy vykonali „dokazovanie“ bez nariadenia pojednávania a v jej neprítomnosti, išlo o námietku neopodstatnenú. Namietaným postupom súdov nebola znemožnená realizácia jej procesných oprávnení.

Dovolací súd sa z úradnej povinnosti zaoberal aj otázkou, či k odňatiu možnosti oprávnenej konať pred súdom nedošlo prípadne samotným rozhodnutím o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. O takýto dôsledok by mohlo ísť, ak by pre rozhodnutie o zamietnutí tejto žiadosti neboli splnené zákonom stanovené podmienky. V zmysle § 44 ods. 3 Exekučného poriadku totiž nevyhnutným dôsledkom právoplatného uznesenia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie musí byť zastavenie exekučného konania. Nesprávnym rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie by sa oprávnenej ako účastníčke exekučného konania v konečnom dôsledku odopieralo právo na výkon vykonateľného rozhodnutia, čo by sa rovnalo odmietnutiu spravodlivosti. Otázka správnosti takéhoto rozhodnutia však nevyhnutne vyžadovala zaujať stanovisko aj k právnym záverom súdov v exekučnom konaní.

Podľa názoru dovolacieho súdu v prejednávanej veci (vychádzajúc z obsahu spisu) odvolací súd i exekučný súd splnenie podmienok pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie posúdili správne.

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (dohodnutej v spotrebiteľskej veci, t.j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ktorým je právny vzťah založený právnou skutočnosťou - spotrebiteľskou zmluvou) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona a to z § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo

rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie, či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa.

V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť, a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná, a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej. Listiny predložené oprávnenou takýto záver umožňovali. Z poistnej zmluvy uzavretej medzi oprávnenou a povinnou vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá až podpisom zmluvy, keďže sa v nej výslovne uvádzalo, že jej súčasťou sú (ako predtlačný formulár) Všeobecné poistné podmienky pre životné poistenie, a teda aj rozhodcovská doložka obsiahnutá v XV. časti týchto podmienok. Na tomto fakte nič nemení skutočnosť, že v deň podpisu zmluvy podpísali zmluvné strany (ako pokračovanie predtlačného formulára poistných podmienok) aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na tú istú rozhodcovskú doložku, teda doložku uvedenú v poistných podmienkach. Z obsahu predložených dokumentov nevyplýva, že by povinná mohla v čase uzatvorenia zmluvy odmietnuť rozhodcovskú doložku bez toho, aby tým bola právne dotknutá ostatná časť poistnej zmluvy. Súdy nižších stupňov preto správne uzavreli, že povinná nemala možnosť v čase uzatvorenia poistnej zmluvy zmeniť obsah dokumentov tvoriacich jej neoddeliteľnú časť. Dovolací súd sa stotožňuje aj s dôvodmi, ktorými súdy v exekučnom konaní odôvodnili nevyváženosť dohodnutej rozhodcovskej doložky. Správnym rozhodnutím o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie preto neodňali oprávnenej možnosť konať pred súdom. Dovolací súd tiež nezistil, že by odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nespĺňalo kritéria uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 211 ods. 2 O.s.p.).

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Dovolací súd povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože jej v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. januára 2015

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová